

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки

Кафедра образотворчого мистецтва

ЗАТВЕРДЖУЮ

Проректор з науково-педагогічної і

навчальної роботи та рекрутації

проф. Гаврилюк С.В. _____

Протокол №_ від _____ 2017р.

ПРОГРАМА

вибіркової навчальної дисципліни

ОСНОВИ ПОЛІГРАФІЇ

підготовки магістр

**спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво та реставрація
освітньої програми _Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво та реставрація**

Луцьк - 2017

Програма вибіркової навчальної дисципліни професійної та практичної підготовки «Основи поліграфії» освітнього ступеня магістра, галузі знань 0202 Мистецтво, спеціальність 8.02020501 Образотворче мистецтво

“ _____ ”, _____ 2017 р.

Розробник: Тарасюк Іван Іванович, доцент кафедри образотворчого мистецтва, кандидат архітектури.

Рецензент: Лесик Олександр Володимирович, доктор архітектури, професор.

Програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри образотворчого мистецтва

протокол № _____ від “ _____ ” _____ 2017 р.

Завідувач кафедри: _____ (Лесик О.В.)

(підпис)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією факультету культури і мистецтв протокол № _____ від “ _____ ” _____ 2017 р.

Голова науково – методичної комісії факультету _____ Шиманський П.Й.

(підпис)

Програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Таблиця 1

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь	Характеристика навчальної дисципліни	
		Вибіркова	
денна/заочна форма навчання	0202 Мистецтво, спеціальність 8.02020501 Образотворче мистецтво магістр	Семестр 11 (денна) Семестр 12 (заочна)	
Кількість годин, кредитів денна 150/5 заочна 90/3		денна	заочна
		Всього аудиторних 40 год.	Всього аудиторних 14 год.
		Лекції 10 год.	Лекції год. немає
		Практичні год. немає.	Практичні год. немає
		Лабораторні 30 год.	Лабораторні 14 год.
		Самостійна робота 100 год.	Самостійна робота 64 год.
		Індивід. робота год. немає	Індивід. робота год. немає
		Консультації 10 год.	Консультації 12 год.
ІНДР		Форма контролю: іспит	Форма контролю: залік

2. АНОТАЦІЯ КУРСУ

Програма «Основи поліграфії» розрахована на оволодіння студентами основних теоретичних та практичних знань про розвиток сучасної друкарської справи, про характер і конструкцію видавничої продукції, про сучасні технологічні процеси поліграфії.

Завданням навчальної дисципліни є вивчення основних схем та особливостей кожного етапу поліграфічного виробництва, технічних принципів способів друку та властивостей сучасних матеріалів.

Об'єктом навчальної дисципліни «Основи поліграфії» є діяльність підготовлених фахівців, які задіяні в галузі поліграфії.

Предметом навчальної дисципліни «Основи поліграфії» є поліграфічна промисловість, яка об'єднує в собі представників різних професій з технічною, організаційною та дизайнерською діяльністю.

Вимоги до знань та умінь

Студент повинен знати:

- різновидність друкованої продукції та конструкцію книжково-журнальної продукції;
- користуватись видавничо-поліграфічною термінологією;
- основи сучасного стану додрукарських, друкарських і післядрукарських процесів, виробництво книжкової, журнальної та поштової продукції.

- сучасні види фарб та паперу;
- тенденції розвитку сучасної вітчизняної та закордонної поліграфічної промисловості;

Студент повинен вміти:

- створювати різні схеми технологічного процесу виготовлення видавничої продукції;
- виконувати прості розрахунки параметрів книжково-журнальної продукції;
- з'ясувати властивості сучасних фарб і паперу
- користуватись основними видавничо-поліграфічними одиницями виміру;
- описати поліграфічні виставки в Україні;

3. КОМПЕТЕНЦІЇ

Фахові компетенції, що формуються під час вивчення дисципліни:

- *соціально-особистісні*: здатність навчатись; здатність до критики й самокритики; креативність, здатність до системного мислення; адаптивність і комунікабельність;

- *загальнонаукові*: базові уявлення про основи філософії, психології, педагогіки; базові знання фундаментальних розділів мистецтва; базові знання в галузі інформатики й сучасних інформаційних технологій; базові знання фундаментальних наук;

- *інструментальні*: здатність до письмової й усної комунікації рідною мовою; навички роботи з комп'ютером; навички управління інформацією; навички роботою у мережі Інтернет; дослідницькі навички.

- *загальнопрофесійні*: мати уявлення про особливості поліграфічного виробництва та його етапи, мати уявлення про сучасні технологічні способи в поліграфічній галузі, мати уявлення про історії розвитку сучасної друкарської справи та її перспективи в Україні та за кордоном.

- *спеціалізовано-професійні*: здатність здійснювати методичну діяльність при навчанні образотворчому мистецтву; здатність організувати навчальний процес з образотворчого мистецтва на засадах особистісно-орієнтованого, діяльнісного та компетентнісного підходів; здатність здійснювати об'єктивний контроль і оцінювання навчальних досягнень в галузі культури і мистецтва; здатність використовувати теоретичні знання й практичні навички для оволодіння технологіями і техніками дизайнерської діяльності

4. ІНФОРМАЦІЙНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Денна форма навчання

Таблиця 2

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лекц.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Інд. роб.	Сам. роб.	Консу- льтації
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль І. Основні поняття про поліграфію							

Тема 1. Сучасний стан поліграфії в Україні та за кордоном	30	2	-	6	-	20	2
Тема 2. Основні (високий, глибокий, плоский) та спеціальні способи друку (флексографічний, трафаретний, цифровий друк)	30	2	-	6	-	20	2
Тема 3. Додрукарські, друкарські і післядрукарські процеси	30	2	-	6	-	20	2
Разом за змістовим модулем I	90	6	-	18	-	60	6
Змістовий модуль II.							
Прийоми оздоблення поліграфічної продукції							
Тема 4. Конструктивні елементи книги та їх оздоблення	30	2	-	6	-	20	2
Тема 5. Виробництво видань в обкладинках та контроль якості поліграфічної продукції	30	2	-	6	-	20	2
Разом за змістовим модулем II	60	4	-	12	-	40	4
Загальна кількість годин	150	10	-	30	-	100	10

Заочна форма навчання

Таблиця 3

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин						
	Усього	у тому числі					
		Лекц.	Практ. (Семін.)	Лаб.	Інд. роб.	Сам. роб.	Консу льтації
1	2	3	4	5	6	7	8
Змістовий модуль I.							
Основні поняття про поліграфію							
Тема 1. Сучасний стан поліграфії в Україні та за кордоном	16	-	-	2	-	12	2
Тема 2. Основні (високий, глибокий, плоский) та спеціальні способи друку (флексографічний, трафаретний, цифровий друк)	17	-	-	3	-	12	2
Тема 3. Додрукарські, друкарські і післядрукарські процеси	19	-	-	3	-	14	2
Разом за змістовим модулем I	52	-	-	8	-	38	6
Змістовий модуль II.							
Прийоми оздоблення поліграфічної продукції							
Тема 4. Конструктивні елементи книги та їх оздоблення	18	-	-	3	-	12	3
Тема 5. Виробництво видань в обкладинках та контроль якості поліграфічної продукції	20	-	-	3	-	14	3
Разом за змістовим модулем II	38	-	-	6	-	26	6
Загальна кількість годин	90	-	-	14	-	64	12

5. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ

Таблиця 4

№ з/п	Тема
	Змістовий модуль 1. Основні поняття про поліграфію
1	Сучасний стан поліграфії в Україні та за кордоном. Поняття про поліграфію. Види поліграфічної продукції. Поліграфічний процес і його етапи. Структура видавничо-поліграфічного комплексу. Опрацювати рекомендовану до теми літературу.
2	Основні (високий, глибокий, плоский) та спеціальні способи друку (флексографічний, трафаретний, цифровий друк). Друк і друкарська форма. Характеристика спеціальних способів друку. Їх технологічні особливості. Опрацювати рекомендовану до теми літературу.
3	Додрукарські, друкарські і післядрукарські процеси. Додрукарські процеси. Основні риси технологічного процесу друкування. Складові настільних видавничих систем (НВС). Поняття про технологію «Computer-to-plate» (СТР). Опрацювати рекомендовану до теми літературу.
	Змістовий модуль II. Прийоми оздоблення поліграфічної продукції
4	Конструктивні елементи книги та їх оздоблення. Поліграфічні прийоми оздоблення друкарської продукції. Палітурні матеріали. Форзац як художній елемент книги, оздоблення обкладинок, оправ, суперобкладинок і футлярів. Опрацювати рекомендовану до теми літературу.
5	Виробництво видань в обкладинках та контроль якості поліграфічної продукції. Брошуровально-палітурні процеси та їх етапи. Оцінка якості поліграфічної продукції та її етапи. Поняття браку в поліграфії та критерії, які впливають на якість видання. Опрацювати рекомендовану до теми літературу.

Завдання для практичних робіт

Змістовий модуль 1. Основні поняття про поліграфію.

Виконати композицію абстрактного характеру способом основного чи спеціального друку. Формат А3.

Змістовий модуль II. Прийоми оздоблення поліграфічної продукції.

Оформити композицію форзацу книги (тематика на вибір студента). Формат А3.

Завдання для модульних контрольних робіт

Модульна контрольна робота №1

Виконати макети книги з обкладинкою певного типу (на вибір) – криття внакидку, звичайне криття, криття врозпуск, складене з окантованим корінцем.

Модульна контрольна робота №2

Презентація концепції поліграфічного виготовлення певного (на вибір студента) друкованого продукту.

Питання до заліку

1. Поліграфічний процес і його етапи.
2. Види поліграфічної продукції.
3. Принципи структурування видавничо-поліграфічного комплексу.

4. Охарактеризуйте ринок способів друку.
5. Сучасний стан поліграфії в Україні.
6. Послідовність етапів поліграфічного виробництва.
7. Основні напрямки розвитку зарубіжної поліграфії.
8. Опишіть прогнози світового друку.
9. Друкарську форма, друкуючі та пробільні елементи
10. Способи друку.
11. Високого друку та його особливості.
12. Глибокий друк та його особливості.
13. Плоского друку та його особливості.
14. Офсет, як різновид плоского друку та його характеристика.
15. Особливості технології цифрового друку.
16. Етапи додрукарської підготовки видання.
17. Настільні видавничі системи (НВС) та їх характеристика.
18. Назвіть основні риси технологічного процесу друкування.
19. Типи друкарських машин у поліграфії.
20. Поняття якості поліграфічної продукції.
21. Етапи оцінки якості поліграфічної продукції.
22. Типи поліграфічного браку.
23. Процес оздоблення обкладинок і оправ, футлярів.
24. Палітурні матеріали для оздоблення книги.
25. Конструктивні елементи книги.

6. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

Таблиця 5

Поточний контроль					Модульний контроль		Загальна кількість балів
Модуль 1					Модуль 2		
Змістовий модуль I			Змістовий модуль II		МКР 1	МКР 2	100
T 1	T2	T3	T 4	T5	30	30	
8	8	8	8	8			

Критерії оцінювання поточного оцінювання змістових модулів

"відмінно" - (7-8 балів) одержує студент, що показав:

- всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу;
- уміння самостійно виконувати завдання, передбачені навчальною програмою;
- знання основної і додаткової літератури за курсом;
- на високому рівні володіє темні нами та термінологією;
- творчі здібності в розумінні, викладі і використанні навчального матеріалу;
- уміння бачити і встановлювати міжпредметні зв'язки у вивченій інформації, усвідомлювати взаємозв'язки основних понять навчальної дисципліни.

"добре" - (5-6 балів) ставиться студенту, який:

- показав повне знання програмного матеріалу;
- успішно виконував передбачені програмою завдання;
- засвоїв основну літературу, рекомендовану в навчальній програмі;
- показав систематичні знання по предмету, уміння самостійно поновлювати й оновлювати їх у ході навчальної роботи і професійної діяльності.

"задовільно" - (3-4 балів) ставиться студенту, який:

- на достатньому рівні володіє методикою виконання практичної роботи;
- на достатньому рівні виконує передбачені програмою завдання з не значними помилками;
- засвоїв основну літературу, рекомендовану в навчальній програмі, але при використанні допускає не значні помилки;
- показав не повні знання по предмету, самостійно не вміє поновлювати й оновлювати їх у ході навчальної роботи і професійної діяльності

"незадовільно" - (0-2 балів) ставиться студенту, який:

- показав низький рівень знань основного програмного матеріалу;
- відсутня термінологія;
- допускає принципові помилки у виконанні завдань.

Критерії оцінювання
Модульної контрольної роботи

"відмінно" - (26-30 балів /) одержує студент, що показав:

- всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу;
- уміння самостійно виконувати завдання, передбачені навчальною програмою;
- творчі здібності в розумінні, викладі і використанні навчального матеріалу;
- уміння бачити і встановлювати між предметні зв'язки у вивченій інформації, усвідомлювати взаємозв'язки основних понять навчальної дисципліни.

"дуже добре" - (23-25 балів) ставиться студенту, який:

- показав повне знання програмного матеріалу, досконало володіє термінологією;
- успішно виконував передбачені програмою завдання ;
- на належному рівні засвоїв основну літературу, рекомендовану в навчальній програмі;
- показав систематичні знання по предмету, уміння самостійно поновлювати й оновлювати їх у ході навчальної роботи і професійної діяльності.

"добре" - (18-22 балів) ставиться студенту, який:

- знання програмного матеріалу студентом засвоєне на належному рівні;
- успішно виконував передбачені програмою завдання;
- засвоїв основну літературу, рекомендовану в навчальній програмі;
- показав систематичні знання по предмету, уміння самостійно поновлювати й оновлювати їх у ході навчальної роботи і професійної діяльності.

"задовільно" - (12-17 балів) ставиться студенту, який:

- на достатньому рівні володіє методикою виконання практичної роботи;
- на достатньому рівні виконує передбачені програмою завдання з не значними помилками;
- засвоїв основну літературу, рекомендовану в навчальній програмі, але при використанні допускає не значні помилки;
- показав не повні знання по предмету, самостійно не вміє поновлювати й оновлювати їх у ході навчальної роботи і професійної діяльності.

"достатньо" - (7-11 балів) ставиться студенту, який:

- показує не повне знання програмного матеріалу;
- на достатньому рівні виконує передбачені програмою завдання з значними помилками;
- засвоїв основну літературу, рекомендовану в навчальній програмі, але при використанні допускає помилки;
- показав не повні знання по предмету, самостійно не вміє поновлювати й оновлювати їх у ході навчальної роботи і професійної діяльності.

"незадовільно" - (0-6 балів) ставиться студенту, який:

- показав низький рівень знань основного програмного матеріалу;
- допускає принципові помилки у виконанні завдань.

Оцінка в балах за всі види діяльності	Оцінка
	Для заліку
90-100	зараховано
82-89	
75-81	
67-74	
60-66	
1-59	Не зараховано(з можливістю повторного складання)

Шкала оцінювання: заочна форма

Оцінка в балах за всі види діяльності	Оцінка
	Для заліку
5	зараховано
4	
3	
2	Не зараховано(з можливістю повторного складання)

Оцінювання навчальних досягнень студентів здійснюється за 100-бальною шкалою та включає оцінювання студента за кожною темою, оцінку за модульну контрольну роботу.

Поточний контроль загалом становить 40 балів за заліковий кредит. 60 балів відводиться на *підсумковий* модульний контроль.

Завданням поточного контролю є перевірка розуміння та засвоєння студентом теоретичного матеріалу, практичних навиків, здатності застосувати отримані знання з вивченої дисципліни.

Поточний контроль реалізується у формі оцінки на практичних заняттях, контролю засвоєння навчального матеріалу запланованого на самостійне опрацювання студентом. *Поточна* модульна оцінка визначається, як сума оцінок за певну навчальну діяльність протягом роботи на практичних заняттях.

Модульний контроль здійснюється у формі виконання студентом модульного контрольного завдання згідно затвердженого графіку. Контрольні модульні роботи проводяться у формі практичного завдання. Оцінка за контрольну модульну роботу доводиться до відома студентів не пізніше семи днів після проведення. У випадку відсутності студента на модульному контролі з будь яких причин (через не допуск, хворобу, тощо) студент повинен повторно пройти модульний контроль у визначені кафедрою терміни. Максимальна оцінка – 60 балів.

Формою підсумкового контролю є залік. Залік проводиться на основі набраної сумарної кількості балів поточного і підсумкового модульного контролю. У випадку незадовільної підсумкової оцінки, або за бажанням підвищити рейтинг, студент може добрати бали виконавши певний вид робіт (наприклад перездати тему, повторно виконати практичне завдання, тощо).

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Гавенко С. Ярема С. Оздоблення друкованої продукції / УкрНДІСВД — К., 2000. — 348 с.
2. Гавенко С., Мельников О. Оцінка якості поліграфічної продукції: Навч. посібник / За ред. Е. Лазаренка. — Львів: Афіша, 2000. — 118 с.
3. Жидецький Ю. Палітурні матеріали / Ін-т педагогіки, психології проф. освіти АПН України. — Львів: РВО “Основа”, 1997. - 65 с.
4. Куленко М. Основи графічного дизайну / Куленко М. — К.: «Кондор», 2006. - 250 с.
5. Мельничук С. І., Ярема С. Офсетний друк: Навчальний посібник: У 2 кн. Кн. 1.: Технологія та обладнання додрукарських процесів/ С. І. Мельничук, С. М. Ярема. — К.: ХаГар, 2000. — 464 с.
6. Ткачук М. П. Трафаретний друк: Навч. посіб./ М. П. Ткачук. — К.: Хагар, 2000. — 264 с.
7. Жидецький Ю. Ц., Лазаренко О. В., Лотошинська Н. Д. Поліграфічні матеріали. Підручник. / За заг. ред. д. т. н., проф. Е. Т. Лазаренка. — Л.: Афіша, 2001. — 328 с.
8. Ярема С. Видавничі поліграфічні технології та обладнання/ С. М. Ярема. — К.: Університет Україна, 2003. — 320 с.